

29 april 1969

DRIEMASTER

van toks en haya weinig nieuws

Al is het zonder twijfel waar dat het VVD-congres in Groningen een ware verademing was in vergelijking met de tamme bedoening in Maastricht vorig jaar, toch zou het overdreven zijn te stellen dat deze vergadering nieuwe inzichten heeft geopend voor een frissere liberale politiek.

Het zou te verwachten zijn geweest dat de partij aangesloten had bij de toch wel verheugende tekenen van een grotere politieke bewustwording, zoals die tot uiting kwam in de levendige congressen over de structuur van de onderneming, en over het rapport van de commissie-Geertsema (kiezer-gekozene). Wanneer het

inderdaad zo is dat de VVD een „oase in de woestijn” vormt, dan is dat op zichzelf erg prettig, maar ook geen situatie om in te berusten.

Tenslotte is het leven in een oase ook maar een saaie aangelegenheid, en moet je op een gegeven moment verder trekken. En of het VVD-karretje dan niet zal blijven steken in het rulle woestijnzand hangt er maar van af in hoeverre de voerlui er in slagen het de zo nodige dynamiek te verschaffen.

Wat mag men immers van een moderne liberale partij verwachten? Het tweede rapport van het Liberaal Beraad — op de middenpagina komen wij er uitgebreid op terug — heeft getracht op de brandende vragen die de politici nu en in de toekomst bezig houden, een voorlopig antwoord te formuleren. De VVD moet thans bereid zijn de lijnen die het rapport heeft uitgezet verder door te trekken. Aan een mooi programma alléén hebben we niets.

In dit opzicht hebben de toespraken van Toxopeus en mevrouw Van Someren-Downer weinig houvast gegeven. Toxopeus persisteert nog immer bij zijn volstrekte afwijzing van D'66 — uit tactische overwegingen heeft hij daarin wellicht het grootste gelijk van de wereld — maar usurpeert evenzo vrolijk door D'66 centraal gestelde issues als „inspraak” en „medezeggenschap”. Toxopeus blijft pal achter de NAVO staan, zonder zich af te vragen of het denken in termen van machtsevenwicht op den duur een oplossing biedt voor het voorkomen van een oorlog, nee, niet tussen de SU en de VS, maar tussen de rijke noordelijke landen (inclusief Rusland) en de arme zuidelijke landen. Om ons maar tot één voorbeeld te beperken.

Het is juist daar, dat wij van een liberale partij „geïnspireerde oplossingen”, zoals mevrouw Van Someren het uitdrukte, verwachten. Het anti-Amerikanisme, het anti-Israël zijn, zoals alweer mevrouw Van Someren het zo merkwaardig ongenueanceerd uitdrukte, na eerder deze rede-neertrant uitdrukkelijk te hebben verworpen, heeft niets te maken met instant-progressiviteit (hoe vaak zullen we dat woord moeten horen?), alswel met een poging af te rekenen met beperkte denkkaders, die juist zo belemmerend werken op het vinden van geïnspireerde oplossingen.

En zo blijven wij gekweld door de pijnlijke onzekerheid over het antwoord op de vraag of het liberalisme van Tox en Haya wel werkelijk de toekomst heeft. Afwachten is ook zo moeilijk.

GERARD VAN DER MEER

**DALFSEN 6, 7 EN 8 JUNI
NOTEER DEZE DATA!**

(zie pag. 8)

FIGEE

VLAARDINGEN N.V.

•

SCHEEPSBOUW	APPARATENBOUW
SCHEEPSREPARATIE	TANKS
MOTORENREPARATIE	PIJPLEIDINGEN
STAALBOUW	WATERZUIVERINGSAPP

Staalconstructies
voor alle doeleinden
Speciaalbedrijf voor
zwaar plaatwerk
Constructiewerkplaat-
sen

•

W. HUIZER n.v.

CAPELLE a/d IJSSEL
TELEFOON 01804 - 2657

N.V. SCHEEPSBOUWWERF MACHINEFABRIEK

•

„DE KLOP”

•

INDUSTRIEWEG 4 SLIEDRECHT

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL

Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie
Kantoor: Verschoorstraat 69-71,
Rotterdam, tel. 010 - 273954
Couperusstraat 48, Ridderkerk,
tel. 01804 - 5503

BOELE'S

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

Strijd voor Vrijheid en Democratie voor
iedereen, behalve voor Houtverniers.

Bestrijdt deze door uw hout onder hoge
druk te laten impregneren bij:

v. d. SIJDE's HOUTBEREIDING N.V.

SPUI 40 — STRIJEN — TELEFOON 01854 - 280

vloeibare stikstof vloeibare zuurstof
machine-fabriek

HOEK

N.V. W. A. Hoek's machine- en zuurstoffabriek
Havenstraat 19 - Schiedam - Tel. 010-269061

HOOFDREDACTEUR: G. van der Meer. LEDEN VAN DE REDACTIE: A. J. Justman Jacob, D. J. D. Dees, A. Ph. P. van Haefen (opmaak), drs. J. H. Lambers, Gr. Ziengs (secretaris). REDACTIE-ADRES: Hoofdstraat 82 A, Valthe D.), tel. 05919-2512. KOPIJ JOVD-JOURNAAL: Bloemgracht 101-I, Amsterdam, tel. 020-237495. ADMINISTRATIE-ADRES: E. G. C. Casemir, Kapteinlaan 47, Groningen, tel. 05900-29428, b.g.g. 25620.

ABONNEMENTSPRIJS: Minimaal f 7,50 per jaar; voor leden gratis. ADVERTENTIE-TARIEVEN worden gaarne verstrekt door de administrateur. BETALINGEN van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting „De Driemaster” te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: De Genestetlaan 2A, Zeist, tel. 03404-10165. ALGEMEEN PENNINGMEESTER van de JOVD: Dwarswijk 230, Drachten, tel. 05120-5476, giro-rekening 953500.

POST

HET KAPITALISME

Na de twee artikelen van de heer Lambers, zou ik in dit ingezonden stuk een gedeeltelijk andere visie willen geven. Ik zou mij willen beperken tot de kernpunten productie, automatisering en het ondernemingsrecht. Maar eerst zou ik over het kapitalisme in het algemeen het volgende willen opmerken. Als een ondernemer denkt met een goed product op de markt te moeten komen en waar dan afzet voor is, dan moet hij de vrijheid hebben om dit te doen. Als een Centraal Planorgaan, zo als in het Oosten, uit moet maken wat wij nodig — en wat niet nodig hebben, dan heeft dit met liberaal denken niets te maken. Ieder wil liever uit tien verschillende auto's kiezen dan uit één. Over het winstprincipe zou ik willen opmerken, dat een deel van de brutowinst ook voor onderzoeken wordt uitgetrokken om bijv. nieuwe producten uit te vinden. Hierin ligt toch ook een groot stuk continuïteit van de werkgelegenheid van de werknemers, niet alleen voor de winst van de aandeelhouders. Dat hoog loon minder winst betekent, gaat vandaag aan de dag bij de grote NV's niet meer op. Daar spelen afschrijvingen en investeringen in kapitaal goederen een grotere rol. Het is juist, dat bij die investeringen de lopende band een grote rol speelt, maar of dit enkel in het belang is van de directie, dat dacht ik niet. Het eindproduct zal door de hoeveelheid goedkoper zijn dan stuksgewijze productie. Volgens mij leidt schaalvergroting wel tot specialisatie, maar ook weer tot kosten besparingen. Wij zijn hier in het Westen allemaal vrij om ons eigen werkkring te zoeken en laten we eerlijk zijn, elk werk is op de duur eentonig. Persoonlijk ben ik niet zo bang voor automatisering. Er wordt al genoemd, dat de meeste mensen in het jaar 2000 in de dienstensector werkzaam zouden zijn. Ik denk hierbij speciaal aan de technische bijstand ter plaatse in de ontwikkelingslanden. We zullen dus productie-personeel te kort komen, daarvoor alleen is automatisering noodzakelijk. Dan het arbeidsintensieve werk dat nodig is om de machines voor de automatisering te maken. Dit zal volgens mij nog veel meer werk verschaffen. Voorwat de medezeggenschap betreft, kan ik gedeeltelijk verwijzen naar het ingezonden stuk in die Driemaster van oktober 1968. Daar ga ik voor wat de doelstellingen betreft mee met het standpunt van de VVD, anderzijds steun ik de heer Van Riel, dat het toch wel tot een werknemerscommissaris moet komen. Over de twee standpunten om de machts-

verhoudingen te veranderen, geeft de heer Lambers onder punt a toe dat het niet gemakkelijk is. Maar toch voel ik meer voor a dan voor b, waar de heer Lambers ook geen kapitaal voor krijgt. Ik heb het idee, dat de heer Lambers denkt, dat de „Groot Kapitalisten” het meerderdeel van de Directie's beheersen. Het zou niet best zijn, als de kleine beleggers hun aandelen op de beurs te koop zouden aanbieden, want dan zouden heel wat bedrijven niet meer kunnen bestaan. Daarom denk ik dat aandeelhouders van NV's wel degelijk invloed op het beleid zal kunnen uitoefenen. Of ze tot op heden er wel altijd maximaal gebruik van hebben gemaakt is een vraag. We krijgen steeds meer kleinere coupures. Ik dacht, dat hier de weg lag, om ook de werknemers te bewegen om een paar aandelen te kopen. Meer voorlichting hieromtrent is zeker gewenst. De machtsverhoudingen komen dan heel wat anders te liggen, die liggen nu nog bij de Verzekeringsmaatschappijen en de Banken, waar ze hun spaargelden nu nog heen brengen.

STADSKANAAL

P. F. G. BOS

PLEIDOOI VOOR EEN ACTIEVE WELZIJNSPOLITIEK MARX IS DE VADER, MARCUSE IS DE DADER

DOOR DICK DEES

Marx en zijn theorieën zijn nauwelijks naar het rijk van Zoef de Haas verwezen, of er is al weer iemand die met enige kunstgrepen de eeuwigheid van Marx' analyses tracht te bewijzen.

Herbert Marcuse is zijn naam. *Le Figaro* bestempelde hem — maar dat was vóór de parijse mei-revolte — als „een obscure Amerikaanse filosofieprofessor van duitse afkomst”. Toch is Marcuse intussen het idool van de rebelerende studenten in de westerse welvaartsstaten geworden.

Opmerkelijk is, dat de communisten Marcuse verguizen. Zij beschuldigen hem van *roofbouw* op de theorieën van Marx en Lenin. Immers: Marcuse richt zich *tegen de industriële samenleving* en of die samenleving kapitalistisch dan wel socialistisch is, is voor hem weinig opportuun. De *Prawda* noemt hem dan ook een valse profeet, die in de westerse pers als een filmster wordt behandeld. (doorlezen pag. 5)

„IK HEB BEST ZIN OM WEER EENS LEKKER IN DE OPPOSITIE TE GAAN” ZEGT CEES BERKHOUWER

PAUL VAN HAEFTEN HAD EEN GESPREKJE MET HEM

Ik zit aan een boerentafel in de keuken van een fraai verbouwde hoeve in Heiloo. Naast mij de voormalige strontgeut, achter het aanrecht Mr. Dr. C. Berkhouwer (slippers, knalgele sokken met blauwe hielen, een sportief groen truitje, een ongeschoren kakement), die thee met citroen klaar staat te maken. Hij is „een Noordhollandse jongen”, pas vijftig geworden, afgestudeerd in '42, gepromoveerd in '46 („Conversie van nietige rechtshandelingen”), na diverse juridische prijsvragen gewonnen te hebben; sedert '56 Tweede Kamerlid voor de VVD, en vanaf '63 lid van het Europese Parlement (een der vice-voorzitters).

— *Tijdens het VVD-congres sprak u over „kosmopolitiek”; wat bedoelt u daar eigenlijk mee?*

— Wij moeten, zoals Jaspers zegt, met de globe voor ogen leven. Louis Armand heeft erop gewezen dat de socialisten er niet in geslaagd zijn de grenzen te doorbreken. Onze tijd vertoont een treffende overeenkomst met die van Erasmus. Ik heb er Huyzinga nog eens op nagelezen. Men moest toen de nieuwe dimensies die Copernicus en Columbus de aarde gaven, overmeesteren. Ook nu moeten wij een nieuwe dimensie inlijven. Het is toch te gek om los te lopen dat als de mens al op de maan staat, wij nog urenlang in filles voor de grenzen moeten wachten. Bovendien verkeren wij in het dilemma: één wereld of geen wereld. De een kan het niet meer stellen zonder de ander.

Bodemloos vat

— *Destijds vond u het hele gepraat over ontwikkelingshulp „gratis orale verklaringen”. De passage in het rapport van het Liberaal Beraad is dienaangaande echter zeer positief.*

— Natuurlijk, het is onze humane plicht. We moeten een internationale interdependentie realiseren, waarbij ik het eigenbelang in de allerlaatste plaats zou noemen. Ik hoorde Tinbergen tijdens een radio-discussie pleiten voor een bijstandswet op wereldwijd niveau. Die moet er komen!

— *Zou u aan kunnen geven hoe hoog onze ontwikkelingshulp moet zijn?*

— Dat is onmogelijk in een norm uit te drukken. Het overbieden van elkaar met procenten is erg goedkoop.

— *De JOVD noemt 3%, daarmee uitgaande van de behoefte.*

— Ach, dat is toch een bodemloos vat. We moeten de mensen leren hoe ze aardappels moeten oogsten. Het gaat om de kennisoverdracht van mens tot mens.

— *Bij de begrotingsbehandeling van Ontwikkelingshulp werd het rapport, waarin het Jongeren Vrijwilligersprogramma er niet zo rooskleurig vanaf kwam, onder tafel gehouden.*

— Tsjja... daar heb ik geen commentaar op. Trouwens, ik was er toen niet bij, en bovendien Schlingeman behandelt ontwikkelingshulp.

Nationalistisch socialisme

— *Wat vindt u van de PvdA-motie m.b.t. de DDR?*

— Hoogst onverstandig. De DDR is een zeer agressief land. Kijkt u maar naar de inval in Tsjecho-Slowakije. Die was goeddeels uitgewerkt door een DDR-generaal die zijn sporen al had verdiend in de Wehrmacht. Ulbricht is als alle prose-lieten feller in de leer dan Moskou. Overigens, ik ben bepaald niet tegen een erkenning van de Oder-Neisse-linie.

Maar we mogen Berlijn niet tekkelen. Ik kan me de „Brandt-brief” levendig indenken.

— *Vindt u niet dat juist de Duitse socialisten zich t.a.v. de DDR nogal conservatief opstellen?*

— Ja, dat is begrijpelijk. De socialisten zijn van huis uit erg nationalistisch. Dat komt door hun grote verering van de staat en de natie. Kijkt u maar eens in deze kranteknipsels. Een artikel van Academie Française-lid Thierry Maulmier, die deze stelling verdedigt. En de USSR is toch de grootste imperialistische macht. Van Elbe tot Wladiwostock!

— *Hoe taxeert u de Chinees-Russische grensconflicten?*

— Het is duidelijk dat Mao aftast hoever hij kan gaan. Hij weet dat-ie een oorlog zou verliezen. Toen de VS het atoommonopolie hadden zijn ze niet bezweken voor de verleiding om een preventieve oorlog tegen Rusland te beginnen. De SU staat nu aan diezelfde verleiding bloot.

Troebele olie

— *Met betrekking tot Israël volgt u de harde lijn.*

— Inderdaad, ik vertik het om hier „genuanceerd” over te denken. Want, het kernpunt is dat Israël het zich niet kan permitteren om een oorlog te verliezen, want dan bestaan ze eenvoudigweg niet meer. Maar de Arabieren worden wel weer op de been gebracht door de Franse en Engelse oliebelangen. Er wordt in troebele olie gevist. En Rusland is op politiek gewin uit. Het „vier-mogendheden-plan” is er enkel voor de Franse „gloire”. In feite zijn er maar twee giganten. Ik heb zelf gezien dat de Arabieren in Israël helemaal vrij zijn. Maar de Arabieren houden de vluchtelingen expres in reservaten, zodat ze over een vuistpand beschikken. Ik vind dat ze de „22 novemberresolutie” maar eens moeten uitvoeren.

Rivaliteit

— *Ziet u in de Nederlands-Duits-Engelse samenwerking m.b.t. het ultracentrifugeproject een mogelijkheid om Engeland via een achterdeurtje binnen de EEG te smokkelen?*

— Nee. Wat ik wel erg jammer vindt is dat België hier niet bij is betrokken. Een mooie kans om de Benelux uit te bouwen. Diverse Belgische parlementariërs hebben mij hierover al aangehouden.

— *De Benelux is totnogtoe niet bepaald een groot succes.*

— Ja, men kan De Gaulle van veel dingen de schuld geven, maar zeker niet van het falen van de Benelux. Er is een herlevend nationalisme. Ook heb ik de stellige indruk dat de stagnatie het gevolg is van een sterke rivaliteit tussen Luns en Harmel. Ik hoop dat de Benelux-topconferentie eens duidelijke resultaten gaat opleveren voor „the man in the street”, letterlijk „op de weg”, waar nu door de douanes en hefbomen niet veel van een groeiend Europa te zien is.

— *Wat vindt u van de invasie op Anquila?*

— Eh... Ik worstel dagelijks met het informatieprobleem. Iedere dag krijgen de mensen de meest verschrikkelijke zaken thuis te zien. Er ontstaat zo een kortsluiting tussen techniek en samenleving, want men beschikt nog niet over de mentale aanpassing om één en ander adequaat te kunnen integreren. Dit leidt enerzijds tot apathie; anderzijds tot gewelddadige uitbarstingen. Wij liberalen moeten niet vervallen in dit soort onmatige reacties. Wij moeten ons gematigd opstellen. Het liberalisme heeft heus een grote toekomst. Zowel in Nederland als in de hele wereld. Er is een crisis binnen het socialisme, het communisme en de Roomse Kerk. De liberalen moeten nu de oogst binnen halen.

Kretenclub

— Als D'66 in het Europese parlement zou komen na de volgende verkiezingen, wat zou u er van vinden als ze zitting namen in de liberale vergaarbak?

— Ik zou ze naar de socialistische fractie verwijzen! D'66 is toch zeker een warrige, vage kretenclub? Natuurlijk, alles gaat erg snel, de informatie is moeilijk te verwerken, „Panta Rei”, leest u Ortega Y Gasset er maar eens op na! Ze maken een hoop stampij over het kiesstelsel, maar daarmee strooien ze de kiezers zand in de ogen. Kijk voor het ondemocratische effect van het presidentiële systeem maar naar Frankrijk en de VS. Ook hun districtenstelsel — ik noem ze altijd D'1866 — is toch zeker een miskenning van de technische mogelijkheden. Ikzelf bv. zit de ene dag in Rome en de andere in Rode School. Die hele kwestie kiezer-gekozen is een kunstmatig probleem. Ik zou het verreken om een spreekuur te moeten houden. Ik ben toch zeker geen dokter. Het hangt allemaal van de gekozenen zelf af. De mensen kunnen bij mij altijd binnenlopen als ze ergens mee zitten. (Als of het afgesproken werk is komt een nieuwe buurman vragen op hij even in de tuin mag kijken om zijn poes te zoeken).

— Waarom leurt de VVD toch steeds zo naar een stembus-accorder met de confessionelen? Het zou best kunnen zijn dat die veel liever samenwerken met D'66.

— Nou, en wat dan nog. Ik moet niets van D'66 hebben. Ze zijn onze grootste concurrent. Ik heb best zin om weer eens lekker in de oppositie te gaan.

Als ik afscheid neem zit telg Patrice, bij het brandende haardvuur in de kamer, op de pot.

MARCUSE IS DE DADER (vervolg van pag. 3)

De ene dimensie

In zijn werk „*De ééndimensionale mens*” tracht Marcuse aan te tonen, dat de huidige welvaartsmaatschappij de mens slechts doet verlangen naar meer *comfort* en *welvaart*. Deze ene dimensie maakt het hem onmogelijk zich kritisch op te stellen jegens de overvloed.

De innerlijke wereld van de mens wordt zo verpest door *materialisme*. Het is tevens de reden, dat de arbeidende klasse van Marx geen revolutie meer wenst; ze zijn *gezapig* in hun bestaan.

Volgens Marcuse is de rol van de arbeiders thans overgenomen door drie groepen: de *maatschappelijke underdogs* (de negers in de USA b.v.), de *hippies* en *provoos*, die zich afzetten tegen het consumptieve karakter van de huidige samenleving en de *studenten*, die zich nog kritisch op kunnen stellen omdat ze nog niet zijn geïntegreerd in de pyramide van het establishment.

Tot zover de maatschappijkritiek van Marcuse, die we *globaal* wel kunnen onderschrijven.

De repressieve tolerantie

Marcuse wijst op grond van deze analyse de huidige maatschappij af. *De grenzen van verdraagzaamheid van de gevestigde orde moeten afgetast worden waarbij al spoedig zal blijken dat het establishment niet erg tolerant is*, Dan moeten we ons verzetten, aldus Marcuse, en wel bij voorkeur *gewelddadig*. Als gevolg van dit verzet zullen vernieuwingen het snelst doorgevoerd worden.

Via de massacommunicatiemiddelen moeten zo veel mogelijk mensen geïnformeerd worden en de revolutie gaan steunen. Een wereld met *maximale vrijheid* zal dan het gevolg zijn. Aldus de theorieën van Marcuse.

Hoe juist zijn analyse ook mag zijn, de wijze waarop hij de wereld wil verbeteren *wijzen wij zonder meer af*.

Er schuilt in Marcuses tactiek zelfs een *totalitair* element: een *kleine elite* zou het recht hebben vast te stellen wat wel

en wat niet getolereerd kan worden en een kleine elite zou zich het recht toeëigenen de meerderheid van het volk te vertellen, dat het in wezen toch niet zo erg gelukkig is.

Dat neemt evenwel niet weg dat het groeiende dilemma tussen *welvaart* en *welzijn*, zoals zich dat in de rijke landen steeds veelvuldiger manifesteert, opgelost dient te worden. Maar dat is een taak voor de politici. Wanneer die hun taak onvoldoende uitvoeren, biedt de *buitenparlementaire oppositie* — de „elite van Marcuse” — de mogelijkheid *correcities* door te voeren. Maar dan wel zonder geweld.

Een flexibele response

Om het enigszins ingewikkeld uit te drukken — maar wel duidelijk —: op de tactiek van de „*repressieve tolerantie*” past een „*flexibele response*” van de overheid. Een te hardhandige reactie zou slechts een *gezagsvacuüm* doen ontstaan. En dat is een lekker broeinest voor uiterst rechts. Voorbeelden zijn er in deze genoeg.

Het dilemma tussen welzijn en welvaart kan slechts doorbroken worden door een *actieve welzijnspolitiek*. Maar daar ontbreekt nog wel het een en ander aan. De gezaghebbende politici denken nog sterk in termen van *betalingsbalans*, nationale economie en werkgelegenheid wanneer het b.v. gaat over de vestiging van een *stinkende* industrie op een plaats, waar die uit het oogpunt van „welzijn” eigenlijk helemaal niet thuis hoort (*Shell* in Moerdijk en *Progil* bij Amsterdam). Hoewel er al tientallen alarmerende rapporten over de lucht-, water- en bodemverontreiniging in ons land zijn verschenen, is er nog steeds geen goede wetgeving op dit gebied. Is het dan verwonderlijk dat onder meer grote groepen „*linkse*” studenten hiertegen in opstand komen? Maar ja, *staatssecretaris Kruisinga van Volksgezondheid* heeft het wat dit betreft niet zo erg moeilijk. De kamer telt nu eenmaal weinig deskundigen in de milieubiologie. Voor zo ver we weten alleen de bioloog v. d. Lek, die, waarschijnlijk omdat hij *PSP-er* is, nauwelijks toestemming kreeg om een interpellatie over de *Progil*-vestiging te houden. Maar ook op tal van andere terreinen dient de welzijns-politiek meer aandacht te krijgen.

Actieve welzijnspolitiek

Zo is een grondige herwaardering van de *cultuurpolitiek* hard nodig. Een geldverslindend *Holland Festival*, door *Vonhoff* terecht een *kermis der ijdelheid* genoemd, kan door betere dingen vervangen worden. Ook aan recreatieve sportbeoefening en open trefcentra voor de jeugd bestaat meer behoefte dan er voorzieningen en financiën zijn. Juist met de toenemende vrije tijd dient de overheid voorzieningen te treffen om de *zelfwerkzaamheid* van de burgers mogelijk te maken. Met name het protest van de jeugd en de studenten duidt er op, dat er meer behoefte is aan een „*ludiek leefklimaat*” om zich te kunnen ontplooien.

Zelfs het *onderwijssysteem*, dat meer dan in welk ander land ook gericht is op een cumulatie van kennis, zal radikaal moeten veranderen. Dat zien onze politici nog te weinig in. Een alarmerend rapport van de *OESO* over het nederlandse onderwijssysteem — door deskundige buitenlanders samengesteld — haalde niet eens de discussies over de *begroting Onderwijs* in de Tweede Kamer.

Toch is het meer dan ooit noodzakelijk, dat in deze beleidszaken meer *geëxperimenteerd* wordt, meer *research* en *planning* wordt verricht en meer *inspraak* wordt gegeven aan de bevolking.

Het zal het beginpunt moeten zijn. Het *kritische punt*, waarop de welvaart het welzijn in ongunstige zin gaat beïnvloeden, is reeds enige tijd bereikt. De buitenparlementaire acties manifesteren dat. De alarmklok tegen de consumptie-maatschappij is geluid. Op de vraag „*wie is de dader, wie is de vader*” is het antwoord inmiddels gegeven. Alleen nog *niet* van liberale zijde. En dat betreuren we in meer dan één opzicht.

De VVD is er nog lang niet!

Het Liberaal Beraad heeft het tweede, lang verwachte rapport uitgebracht.

Veel aandacht heeft het tot onze verbazing niet gekregen. Misschien omdat men uit liberale hoek toch nooit iets goeds verwacht? Dan heeft men het deze maal werkelijk bij het verkeerde eind. De politieke commentator van de Haagsche Courant, dr. Van Putten die wèl een beschouwing wijdde aan het rapport, bespeurde zelfs een gering verschil tussen de doelstellingen van het PAK en het Liberaal Beraad. Dat lijkt ons een wat voorbarige conclusie, nu wij nog niet weten wat het PAK wil, zeker is in ieder geval dat het Liberaal Beraad een aantal belangrijke accentverschuivingen heeft aangebracht, die duidelijk in de lijn liggen van de politieke verlangens van de JOVD, meer dan in het verleden ooit het geval is geweest. Toen het Beraad werd ingesteld, heeft het toenmalige hoofdbestuur van de JOVD niet onder stoelen of banken gestoken dat het de bedoeling van de JOVD was een politieke vinger in de VVD-pap te krijgen.

Steeds hebben de liberale jongeren de VVD voorgehouden, dat het slechte image van de partij niet lag en zal liggen bij een vermeende slechte presentatie van de VVD-politiek noch bij de „negatieve imagebuilding” der politieke tegenstanders, maar voornamelijk bij een politiek die de naam „liberaal” nauwelijks waard was, voortkomend uit de conservatieve mentaliteit diergenen die het politieke gezicht van de VVD bepaalden, en nog bepalen.

In die zin heeft de JOVD het recht op medezeggenschap opgevat. Maar met dat al is de VVD er natuurlijk nog lang niet. Te lang heeft het geduurd eer veranderende inzichten en opvattingen hun neerslag hebben gevonden in het politieke program van de VVD. Wie verzekert ons dat te zijner tijd de VVD, in casu haar woordvoerders niet weer jaren nodig zullen hebben aansluiting te vinden bij een gewijzigde mentaliteit? Men heeft bv. maar de gespierde taal van Toxopeus over de NAVO en de boze bedoelingen van het Russische bolsjewisme te vergelijken met de opvattingen van Nixon, ook niet bepaald

een vertegenwoordiger van het meest verlichte deel der Amerikaanse natie, en men begrijpt dat het niet zo eenvoudig is om vastgeroeste meningen te verwisselen voor nieuwe, meer bij de politieke realiteit van vandaag aangepaste denkpatronen.

Om aan te tonen dat dit niet enkel loze kreten zijn, het beoefenen van kreto-logie is een in de VVD verfaschuwde bezigheid, we willen ons dus naar alle kanten bij voorbaat dekken, zullen we enkele saillante punten uit het rapport van het Beraad laten volgen, waarbij wij ter adstructie van wat Vonhoff in het Handelsblad een „gewijzigde geestesgesteldheid” noemde, een vergelijking met vroeger door de VVD ingenomen standpunten niet uit de weg zullen kunnen gaan.

In het hoofdstukje Overheidsuitgaven en Belastingen heeft het Beraad zich uitgesproken in deze zin dat „belastingverlaging, hoe wenselijk op zichzelf ook, een lagere prioriteit moet krijgen dan de uitgaven die door de overheid ten behoeve van de gemeenschap moeten worden gedaan”. Onverminderd blijft vanzelfsprekend de noodzaak van een efficiënt overheidsbeleid, maar waneer men de uitspraak legt naast de mening in het verkiezingsprogramma van 1967 („voorkoming van verdere verzwareing van de belastingdruk voor allen, door matiging van de overheidsuitgaven”, notabene punt twee van het urgentieprogramma)), dan is dat een welhaast revolutionaire verandering voor een partij welke steeds de belastingverlaging als hoogste prioriteit in het vaandel heeft geschreven. Wel, de positieve benadering van de overheids-taak, zonder alle ideologische bombast van weleer, mag beschouwd worden als een belangrijke stap voorwaarts.

Ten aanzien van Vietnam heeft het Beraad zich uitgesproken voor een vredesconferentie, die dient uit te lopen „op een geleidelijke terugtrekking van de buitenlandse troepen”; onderhandelingen waarbij verder „te-recht ook het Nationaal Bevrijdings-front is betrokken”. Dat is me nogal wat. De JOVD pleitte hiervoor al zo'n vier jaar geleden, maar in 1967 wist de

VVD nog niet verder te komen dan de uitspraak dat het Amerikaanse streven om door onderhandelingen te komen tot een vreedzame regeling krachtig ondersteund diende te worden — en dat notabene in de periode dat de Amerikaanse escalatie steeds sneller ging. Pogingen om de VVD te bewegen ook andere dan Amerikaanse pogingen, van welke geloofwaardigheid niemand overtuigd was, te doen ondersteunen, van Oe Thant bijvoorbeeld, werden dankzij Van Riel („in iedere oorlog gebeuren nare dingen”) en Toxopeus („tenslotte hebben de Amerikanen ons bevrijd”) doeltreffend de grond in geboord. Dat het Bevrijdingsfront toen nog helemaal niet in liberale gezichtskring lag, is bekend. Johnson was immers toen ook nog niet zo ver? Maar vooruit, laten we niet haatdragend zijn, het nu ingenomen standpunt is heel wat reëler en daar moeten we blij om zijn. In 1960 nam de Liberale Internationale een door de heer Dettmeyer, wiens kritische vermogen niet erg groot is behalve waar het gaat om het signaleren van on-Nederlandse activiteiten, als „belangrijk” gekenschetste resolutie over de ontwikkelingshulp aan, waar het economische imperialisme aan alle kanten van afdroop. De economische politiek, aldus de resolutie, van de onderontwikkelde landen moet (sic) gebaseerd zijn op een „politiek systeem dat buitenlandse investeringen aanmoedigt”. „Voor het westen moet een programma van doelmatige bijstand verenigbaar zijn met zijn eigen ideologie, en niet gebaseerd zijn op ideologieën die zij bestrijdt”. Democratie en kapitalisme, zijn het werkelijk synoniemen? We moeten het maar eens aan de Zuid Amerikanen vragen hoe ze het vinden dat hun landen open staan voor de buitenlandse investeerders, terwijl ze zelf in vrijheid mogen verrekken van de honger. Van deze cynische ideologie heeft het Liberaal Beraad afstand genomen door te verklaren dat de ontwikkelingslanden zich uiteindelijk tot economische zelfstandigheid moeten kunnen ontwikkelen. De neiging tot bevoogding dient te worden onderdrukt, zegt het Liberaal Beraad. Paternalisme is het liberalisme vreemd. Men kan slechts hopen dat dit in de praktijk zal blijken. Nog niet lang ligt de tijd achter ons dat bevoogding de liberalen aan het hart gebakken lag, zo ten aanzien van Indonesië, zo ten aanzien van wat Vrijheid en Democratie toen nog noemde „Nederlands” Nieuw-Guinea, het restant van een roemberucht koloniaal verleden, waarin redacteur Abspoel van datzelfde weekblad Soekarno en Soehandrio In-

donesische „volgelingen van Goebbels“ liefde te noemen (kwam dat niet aardig in de buurt van belediging van een bevriend staatshoofd?) Wat men ook van Soekarno mag zeggen, niet dat hij verantwoordelijk mag worden gesteld voor het uitroeien van enige honderduizenden landgenoten, zoals het huidige bevriende staatshoofd, die het vooral met het westerse bedrijfsleven best schijnt te kunnen vinden. Waarmee we maar willen zeggen dat economische onafhankelijkheid lang niet overal nagestreefd wordt, wat een liberale partij te denken zou moeten geven. Dat brengt ons tot enige slotopmerkingen.

Door ervaring wijs geworden moeten wij ons realiseren dat de thans tot stand gekomen modernisering van het liberale program geen garantie inhoudt dat het in de toekomst gemakkelijker zal gaan een dergelijk proces sneller te laten verlopen. Met een vernieuwd program en het jongste kamerlid is de VVD er nog niet. Voor de progressieve liberalen is het juist nu zaak er scherp op te letten dat niet de conservatieven in de partij zich meester zullen maken van het progressievere program. Ook in de VVD zal de wacht moeten worden afgelost. Het gaat nu om de geloofwaardigheid van een moderne liberale partij. Na de woorden, de daden.

De daden, dat zal ook blijken uit de opstelling van de VVD ten opzichte van het kabinet-De Jong. De trouwe lezer zal weten dat wij ons al meermalen hebben afgevraagd wat de VVD er voor goed aan doet achter de confessionelen aan te lopen, of wat op het zelfde neerkomt, het beleid van het kabinet-De Jong door dik en door dun te verdedigen. Het beleid inzet van de verkiezingen van 1971? Op zijn minst zou de VVD enige krasse voorwaarden moeten stellen: een doortastender economisch beleid, een fantasievollere buitenlandse politiek. Weg met Luns, dat zij de VVD-leus in '71!

Maar zo ver zal het wel niet komen. Het CDU-blok gaat alleen de verkiezingen in, de VVD rest niets anders dan hetzelfde te doen. D'66 zal de grote winst incasseren, maar niet „kiezen“; natuurlijk niet, dat zou politieke zelfmoord zijn.

En dan komen malgré tout de staatsrechtelijke wijzigingen, zoals D'66 die heeft aangeprezen, weer in zicht.

Als we niet uitkijken heeft de VVD zich dan al lang, precies als het kabinet nu, uit de markt geprijsd. Daarom nogmaals: de VVD is er nog lang niet!

GERARD VAN DER MEER

ANNO

1774

A. VAN HOBOKEN & Co.

BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDEN

N.V. SCHEEPSWERVEN

PIET HEIN

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

**WERVEN TE BOLNES
EN PAPENDRECHT**

Twee dwarshellingen, elk 115 meter lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 139275
Ridderkerk 01896 3644-3409
Papendrecht
01850 3774 8329-20466

*N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek*

„Delft“

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

Opgetekend tijdens het VVD-congres in Groningen, uit de mond van een kamerlid:

„Er wordt weer heel wat afgeluld, nou ja, zo kun je tenminste zien dat we een volkspartij zijn.“

**De Westduitse benadering
van de DDR:
Straussvogelpolitiek**

Wilt u, zonder de VVD, terug naar de periode Cals-Vondeling met weer hogere overheidsuitgaven, hogere prijzen, hogere belastingen?

Nee hoor, met de VVD is dat veel leuker. Na de volgende verkiezingen willen we daarom een liberale politiek. Zónder de VVD.

**Witteveen:
van onbetaalbaar
goed naar
onbetaalbaar**

Onlangs mocht defensie-minister Den Toom een plaatje uitzoeken voor KRO's programma voor de militairen „Vliegende Schijven“. De bewindsman ging op de populaire toer. Hij koos van de Beatles... „Yesterday“. Tot voor kort meenden wij te goeder trouw dat generaal Den Toom — als eenling in het Kabinet — niet van gisteren was. Alweer een desillusie!

Vonhoff 1,00

Eerst had het kabinet-De Jong geen conceptie. Nou lijkt het meer op een anti-conceptie.

**Witteveen rijdt
tegenwoordig op
houtgas**

De PSP belegde een congres waarvoor alle linkse mensen van Nederland, volgens zeggen, uitgenodigd werden. Een hele opluchting dat die allemaal in één zaal konden.

JOVD-JOURNAAL

SAMENSTELLING ADA JUSTMAN JACOB

Dalfsen 1969

Op 6, 7 en 8 juni houdt de JOVD haar traditionele zomerweekend. Naast het huishoudelijke en het feestelijke gedeelte staan de resoluties „Grondpolitiek”, „Mens en samenleving” en „Hoger onderwijs” op het programma.

De kosten per persoon zijn als volgt:

Het hele weekend	f 25,—
Vanaf zaterdag vóór 12 uur	f 20,—
Vanaf zaterdag na 12 uur	f 15,—
Alleen zondag	f 12,50

Lakens kunnen gehuurd worden voor f 2,—.

Nadere bijzonderheden kom en in de volgende Driemaster. Noteer deze datum vast. Tot ziens in Dalfsen!

Opgaven bij Mej. M. Seevinck,
Diezestraat 28, Amsterdam.

Agenda voor mei

- 2 *Midden-Drenthe*; A. J. Evenhuis spreekt over Partijvernieuwing; Hotel Homan te Hoogeveen; 20.00 uur.
- 3 *Breda*; Borrel in Dennenoord; 15.00 uur.
- 6 *Den Haag*; Borrel in Tastevin, Prinsestraat 84; 17.30 uur.
- 6 *Den Haag*; Haags Jongeren Parlement over Europa, of Verdovende Middelen; 19.30 uur.
- 6 *Leiden*; Oriënteringsbijeenkomst t.h.v. Therese van Schijffelen-Miedema, Van Vollenhovenplein 18; 20.15 uur.
- 6 *Amsterdam*; Borrel in d'Oude Herberg, Handboogstraat; 21.00 uur.
- 13 *Rijnmond*; Borrel in Cosy Corner, Nwe Binnenweg — hoek Mathenesserlaan; 20.00 uur.
- 18 *Midden-Drenthe*; traditionele lenterit vanaf Hotel Moes Pesse te Ruinen; 14.00 uur.
- 21 *Rijnmond*; Vlaardings Jongeren Parlement; 20.00 uur.
- 22 *Amsterdam*; Voorbereiding resolutie Hoger Onderwijs t.b.v. Dalfsen, Brakke Grond, Nes 53-55; 20.00 uur.
- 24 *NPJCR*; Landelijk Jongeren Parlement, zie elders op deze pag.
- 27 *Rijnmond*; Liberale Sociëteit in de Harmonie (bovenzaal) te Vlaardingen; 20.00 uur.

Van de algemeen-secretaris

Het boekje „Navo? zin of geen zin?” is à 50 cent bij het Algemeen Secretariaat verkrijgbaar.

Op 24 mei a.s. wordt het jaarlijkse *Jongerenparlement* weer gehouden. Ditmaal over *ondernemingsrecht* en wat daarmee samenhangt. Dit festijn begint om 10.00 uur 's morgens. Plaats van handeling: het gebouw der *Tweede Kamer*. J.O.V.D.-leden die hieraan wensen deel te nemen kunnen zich bij mij opgeven.

Verder wil ik de leden erop wijzen dat bij *verhuizing*, trouwen (ook dat komt voor) en andere soortgelijke zaken er bericht gestuurd dient te worden naar het *secretariaat*. *Alléén* abonnees dienen dit te doen aan de administrateur van de driemaster.

JAN H. EKKERS

Van de vice-voorzitter organisatie

Op uw secretariaat behoort zich de vraagbaak te bevinden. Helaas blijken niet alle besturen dit lezenswaardige stuk te bestuderen. Onder meer staat erin, dat de *Alg. Secretaris*, de v.v.o., en het 7de lid van het *HB* graag uw *convocaten*, *krantjes* en *bestuursmutaties* ontvangen. De Secretaris stelt tevens regelmatige toezending van ledenlijsten en de muta-

ties daarin bijzonder op prijs. *Wilt u bij overgaan van een lid naar een andere afdeling dit er apart bij vermelden, ter voorkoming van nodeloos vernietigen en bijmaken van adresseerplaatjes.*

De vraagbaak is bij de v.v.o. verkrijgbaar.

Tot mijn vreugde hoorde ik dat de *afd. Amsterdam* een *structuurcommissie* heeft ingesteld die de organisatie moet gaan „doorlichten”. Een fraai stukje particulier initiatief. Individuele leden die suggesties hebben m.b.t. de organisatie kunnen mij altijd schrijven; antwoord verzekerd (adres: Fivelstraat 4, Groningen).

Hopelijk zijn op het congres in Dalfsen ook leden aanwezig van afdelingen, die wat congresbezoek betreft wat in gebreke bleven.

Met de verkiezingen in 1970 en 1971 in het zicht moet de JOVD actieve propaganda bedrijven; *wie heeft er ideeën?*

JAN WEGGEMANS

Van de vice-voorzitter politiek

Er ligt niet erg veel politiek werk op tafel. Alleen de ontwerp-resolutie *Grondpolitiek* die in juni in Dalfsen in eindstemming komt; het gecorrigeerde ontwerp treft u elders aan; de uitgebreide discussienota is bij de commissievoorzitter en bij mij verkrijgbaar. De *Politieke Vraagbaak* zal voor Dalfsen o.a. met de gegevens van 1968 uitgebreid worden. Samen met de vice voorzitter organisatie doen wij nogmaals beroep op de afdelingen (b.v. met 3 of 4 tezamen) met ons een *Kadercursus* wat betreft het discussieonderwerp en de datum te regelen; wij zorgen dan voor het nodige materiaal. Tenslotte nog opgemerkt dat van de eindtekst van het *Minimum Programma* een eenvoudige brochure in Dalfsen zal worden uitgegeven.

JOHAN J. P. MEIJER

HB-tafel

Sinds de resolutie *sex en politiek*, heeft het COC belangstelling voor de activiteiten van de JOVD gekregen.

Voor *Dalfsen*, dat op 6, 7 en 8 juni gehouden wordt, hebben we plannen nog een *Verenigingsraad* in *Amersfoort* te organiseren. Vermoedelijk wordt dat 17 mei a.s. Op 20 september zullen we van 13.00—18.00 uur een *Studiedag te Utrecht* organiseren, waar de tweede voorbehandeling van *Mens en Samenleving* en *Hoger Onderwijs* op het programma staan. Ook wordt hard gewerkt aan de voorbereiding van het 20-jarig bestaan, dat op 8 en 9 november in *Emmen* gevierd wordt. De heer *Toxopeus* heeft toegezegd daar als *Lustrumspreker* te komen.

Het *Liberaal Beraad* ligt tijdelijk stil, in afwachting van het stuk van de werkgroep over vraagpunt vier.

De *VPRO-concentratiegesprekken* zijn door de uitzending op 22 maart beëindigd. Dit betekent dat nu midden tussen *Breda* en *Dalfsen* voornamelijk lopende zaken aan de orde zijn. Alleen onze eigen organisatie blijft een voortdurende bron van zorgen.

Congrescommissie 1969

De congrescommissie heeft inmiddels alle *VVD-afdelingen* in de provincie *Drenthe* een brief geschreven waarin zij die afdelingen verzoekt een bijdrage te storten op het giro-nummer van het JOVD-congres 1969: 1 246 284 t.n.v. G. Sloots te Westerbork. Enkele afdelingen hebben reeds gereageerd.

Spoedig zullen ook particulieren worden verzocht het komende lustrum-congres financieel te gaan steunen.

Commissie Grondpolitiek

Als resultaat van de opmerkingen die aan de commissie zijn meegedeeld zijn in de resolutie enkele *wijzigingen* aangebracht:

Stelling 1: vervalt.

Stelling 3: toevoegen niettemin: dat het niettemin gewenst...

Stelling 4: toevoegen: tegelijkertijd dient met nieuwe woonvormen geëxperimenteerd te worden.

Stelling 5: wijzigen in: dat de overheid dient te bevorderen dat een gedeelte der landbouwgronden wordt omgezet in recreatiegebied.

Stelling 8: „aantrekkelijk” vervangen door „mogelijk”.

Stelling 10: „De gemeenschap” vervangen door „het Rijk”.

Stelling 12: toevoegen „geregeld”: zodanig *geregeld* moet zijn...

Stelling 14: „aktief beleid” vervangen door: „een daarop gericht beleid”.

Toevoegen: Stelling 18: „dat gezien de uitgangsprincipes, het plan-Mansholt beschouwd kan worden als een goede stap tot verbetering van de structurele problemen van de landbouw”.

Het commissielid *Jan Lambers* kan zich niet verenigen met de stellingen 3 en 4 die betrekking hebben op de stedsbouw; verder zag hij stelling 6 liever wat concreter.

Jan Lambers en *Jan Lubbers* hebben een *redactioneel* bezwaar tegen stelling 10.

De nummering van de gehele resolutie zal herzien worden; de aldus ontstane hergegroepeerde resolutie zal de deelnemers aan het congres in Dalfsen uitgereikt worden.

De commissie beschikt over een aantal adressen van *sprekers van verschillende partijen*. Correspondentie-adres: Fivelstraat 4, Groningen.

JAN LAMBERS, JAN LUBBERS,
GUUS RUMPH, JAN WEGGEMANS

Hoofdbestuurverklaring belastingpolitiek

Het hoofdbestuur van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie is ernstig bezorgd over het fiscaal beleid van de regering tegen de achtergrond van de prijsontwikkeling die zich heeft voorgedaan. Het heeft geconstateerd dat de overheid in belangrijke mate mede verantwoordelijk is voor de recente prijsstijgingen. Het is daarom van mening dat de prijsstop op zich niet voldoende is maar dat de overheid zelf zich voorlopig van verdere prijsverhogende maatregelen dient te onthouden.

Het hoofdbestuur acht het dientengevolge noodzakelijk, dat de aangekondigde verhoging van de BTW per 1 januari 1970, die z.i. prijsverhogend werkt, wordt uitgesteld. Mocht hierdoor de correctie van de tarieven van de loon- en inkomstenbelasting niet in één keer uitvoerbaar blijken, dan geeft het hoofdbestuur er de voorkeur aan deze correctie gespreid over enkele jaren aan te brengen.

Voorts vindt het hoofdbestuur van de JOVD het wenselijk dat de gelden beschikbaar gekomen door de afschaffing van de investeringsaftrek niet gebruikt worden voor een tijdelijke consumentensubsidie op melk maar dat deze gelden direct ten goede komen aan die groepen die het zwaarst door de prijsverhogingen zijn getroffen, zoals de AOW-ers, werklozen en kleine zelfstandigen.

Utrecht, 12 april 1969

Motie PTT-censuur

De JOVD, in vergadering bijeen op 8 en 9 februari 1969 te Breda,

— kennis genomen hebbend van de berichten over het terugzenden van zgn. poststukken met zedekwetsende inhoud;

— overwegende dat waar kennelijk behoefte bestaat aan pornografisch drukwerk de verkoop en verspreiding daar-

van per post de meest directe schakel vormt tussen producent en consument;

dat bij deze wijze van verspreiden zoveel mogelijk het kwetsen van anderen wordt voorkomen;

komen;

dat het briefgeheim een te groot goed is dat het voor deze zaken zou moeten worden doorbroken;

— spreekt als haar mening uit dat censuur op pornografische poststukken voor zover verzonden in gesloten enveloppen achterwege dient te blijven en nodigt de regering uit om waar nodig stappen te ondernemen de Postwet op dit punt te wijzigen of te doen wijzigen.

Motie structurele moeilijkheden

De JOVD, etc.,

— overwegende de structurele moeilijkheden in de organisatie;

— spreekt als haar mening uit dat de discussie over verandering van doelstelling en structuur op het eerstvolgende congres als uitgebreid punt op de agenda geplaatst moet worden en dat voordien discussienota's, zowel van geïnteresseerde afdelingen als van het Hoofdbestuur, zullen worden uitgebracht.

Motie Politiek jongerenwerk

De JOVD, etc.

kennisgenomen hebbende van de brochure Politiek Jongerenwerk, opgesteld door een commissie ad hoc van de Stichting NPICR; spreekt als haar mening uit dat:

— er een Raad voor het Jeugdbeleid dient te worden ingesteld, als onderdeel van Raad voor het Welzijnsbeleid, waarin ook de zelfbesturende jongerenorganisaties vertegenwoordigd zijn;

— er een harmonisatie van de subsidieregeling van het gehele jeugdwerk tot stand dient te worden gebracht, waardoor:

— de Stichting NPICR haar werkzaamheden in het kader van de staatsburgerlijke vorming kan uitbreiden;

— diverse lasten van de landelijke politieke jongerenorganisaties in aanmerking komen voor subsidiëring, waarbij gedacht kan worden aan personeelskosten, het uitgeven van een maandblad en het onderhouden van buitenlandse contacten;

en gaat over tot de orde van de dag.

(uitgegeven 12 februari 1969)

Afdelingsverklaring Progil

Na toestemming van het *algemeen secretariaat* verkregen te hebben, heeft het bestuur van de *afdeling Amsterdam* de volgende verklaring aan *het college van B en W en de Fracties in de Gemeenteraad* doen toekomen:

„De afdeling Amsterdam van de onafhankelijke liberale jongerenorganisatie JOVD heeft met verontrusting kennisgenomen van de aanbevelingen van Burgemeester en Wethouders tot het vestigen van een zwavelkoolstoffabriek van de N.V. Progil te Amsterdam. De JOVD is van mening dat het college van B en W bij deze aanbevelingen teveel in economische categorieën heeft gedacht met als gevolg een grove veronachtzaming van het milieuhygiënisch aspect en de veiligheid van de burgers.

Zij hoopt dan ook dat de Gemeenteraad zich tegen de vestiging zal uitspreken.”

Afdelingsverklaring Sexuele voorlichting

De afdeling Utrecht e.o. mocht met toestemming van het HB n.a.v. een voorstel van B & W betreffende sexuele voorlichting op lagere scholen bij experiment, een verklaring uitgeven dat zij het voorstel met de nodige waarborgen voor ouderlijke inspraak toejuicht, hetgeen door de raad en de desbetreffende wethouder positief werd gewaardeerd.

JOVD-VOORZITTER HENK BOSMA:

WEG MET DE VRIJE LOON- EN PRIJSVORMING

Op het moment dat ik dit stukje schrijf, is de kogel net door de kerk: de regering heeft een algemene prijsstop afgekondigd. Over deze maatregel zelf wil ik niet al te veel zeggen. Ik geloof dat de regering redelijk consequent heeft gehandeld en de algemene prijsmaatregel inderdaad als een ultimatum remedium heeft gebruikt op een ogenblik dat het wel nodig was.

Bedenkelijk is echter het verschijnsel dat wij in Nederland — en daar niet alleen — niet bij machte zijn de inflatie te beteugelen. De vraag wie de inflatie veroorzaken — „de schuldigen” — is eigenlijk heel eenvoudig te beantwoorden: namelijk vrijwel iedereen: iedereen probeert zoveel mogelijk van de poet binnen te krijgen; van de afwentelingsprocessen die hiervan het gevolg zijn, worden altijd dezelfde groepen het slachtoffer: de bejaarden, de kleine vaste rentetrekertjes, de mensen met een minimumloon etc. Naast de anti-sociale gevolgen van de inflatie bestaat bovendien het gevaar van een verslechtering van onze concurrentiepositie, wanneer wij sneller infleren dan het buitenland. Kortom de inflatie moet bestreden worden.

Nu zou het eigenlijk zonder meer duidelijk moeten zijn dat de dans om de inflatiegeldboom zinloos is; het gaat om reële inkomensverbetering niet om nominale. Stijging van de welvaart is afhankelijk van de produktiviteit. Hieruit volgt dat loonstijgingen eigenlijk binnen de grenzen van de produktiviteitsstijging zouden moeten blijven. Maar dat is alleen acceptabel voor de werknemers — en terecht — wanneer de prijzen constant blijven. Deze theoretische ideaal-toestand is nauwelijks te bereiken, maar wij zouden kunnen proberen deze zo dicht mogelijk te benaderen. Zijn de middelen daartoe in voldoende mate aanwezig? Ik ben geneigd om te zeggen: nee. Van de inflatiemakers zelf behoeven wij op het ogenblik niet al te veel zelfbeheersing te verwachten en dat mogen wij eigenlijk ook niet. Er ligt dus een taak voor de overheid maar deze heeft in feite ook niet de beschikking over voldoende instrumenten. Het voeren van een conjunctuurpolitiek — manipuleren met belastingen en overheidsuitgaven en het hanteren van monetaire maatregelen — is vanwege een scala van redenen in onze huidige maatschappij niet overweldigend succesvol. Nu is er naar mijn mening een middel dat wel succesvol zou kunnen zijn: het voeren van een inkomenspolitiek. Dit komt erop neer dat de overheid de beschikking krijgt over middelen om de verschillende inkomenscomponenten te beheersen (tenminste grofweg). Een eerste middel hiertoe is de afschaffing van de vrije loonvorming en terugkeer naar de gebonden centrale loonvorming, waarbij gewaakt kan worden voor de produktiviteitsnorm (zo goed en zo kwaad als dat gaat). Onherroepelijk behoort hierbij een stringente prijspolitiek, door middel waarvan de winsten in de hand kunnen worden gehouden. Het trieste nu is dat deze methode door ons zelf is afgebroken: de gebonden loonvorming is verdwenen, de prijzenwet bezit niet voldoende inhoud om een stringente prijsbeleid mogelijk te maken. Beheersing van andere inkomenscomponenten zoals huren, pachten, dividenden etc., is vanuit macro-economisch standpunt minder belangrijk maar zal uit billijkheidsoverwegingen (gelijke monniken, gelijke kappen) wellicht ter hand moeten worden genomen; vooropgesteld tenminste dat men een inkomenspolitiek zou willen, hetgeen twijfelachtig is.

Men zou mij tegen kunnen werpen dat dit alles zeer veel overheidsinvloed en -ingrijpen met zich meebrengt, vrijheidsbeperking dus en is dat nou wel in overeenstemming met de liberale beginselen?

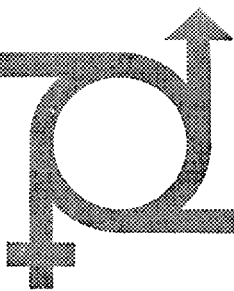
Vrijheid is een gereleeteerd begrip (een waarheid als een koe). De vrijheid om aan de inflatierace mee te doen heeft een ieder maar de groepen die zich hierin niet staande kunnen houden zijn altijd dezelfde. Deze mensen interesseert het geen barst of een dergelijke vrijheid wordt aangetast.

Voor mij persoonlijk weegt een bestrijding van de inflatie zwaarder dan de handhaving van een dergelijke economische „catch as catch can” vrijheid.

Tenslotte dit: wanneer de overheid een dergelijke inkomenspolitiek zou entameren, dan mag men ook weer wat meer zelfbeheersing van de inflatiemakers verwachten, en dat zal nodig zijn, want het trieste is dat een dergelijke politiek nooit echt effectief wordt zonder de medewerking van grote groepen van de bevolking.

Conclusie: de vooruitzichten zijn nogal somber.

**U BENT HET TOCH NIET VERGETEN?
DALFSEN 6, 7 EN 8 JUNI**

TABEE TABOE!

De NVSH is een club met bijna 200.000 leden. Mensen die graag over seksualiteit geïnformeerd willen worden. Mensen met ruime gefundeerde opvattingen over de rol die de seksualiteit in ons leven speelt. Mensen die de seksualiteit uit de taboesfeer willen trekken. En daar moet verdomde hard voor gevochten worden, maar dat wist u al!

als u lid wilt worden
- u steunt hiermee ons streven -
stort dan 10 gulden op
girorekening 225272 van de NVSH,
zet erbij contributierekening.
(Studenten maar 6½ gulden).
U bent dan lid, krijgt SEXTANT
maandelijks gratis in de bus
en kunt gebruik maken van alle
aktiviteiten van de NVSH.
Welke? Vraag bij de NVSH,
Postbus 64, Den Haag de
aktiviteitenfolder aan!

MARGINALIA

HET KABINET DE JONG HEEFT DE prijzenslag overleefd. Dergelijke kwesties plegen regelmatig voor te komen, hetgeen evenwel niet blijkt uit de geheugensterkte van sommigen. Om uw herinnering wat op te frissen het volgende citaat:

„Dit nummer van ons weekblad is ter perse gegaan op de dag, waarop in de Tweede Kamer het debat werd gehouden over het loon- en prijsbeleid van de regering. Wij kunnen daarom in dit commentaar op de allerjongste ontwikkelingen niet ingaan. Met name moeten wij het helaas stellen zonder het antwoord van de regering op zeer belangrijke vragen, die ongetwijfeld in het Kamerdebat naar voren zijn gekomen.

Is de regering nu wel of niet van plan de belastingverlaging per 1 januari 1967 te laten doorgaan? Daarover staat in de nota niets.

Worden de nieuwe volksverzekeringen — zware geneeskundige risico's en arbeidsongeschiktheid — uitgesteld of niet? Daarover staat in de nota niets. Welke overheidsinvesteringen wil de regering uitstellen? Wat blijft er dan nog heel van het met zoveel poeha aangekondigde grootse beleid van dit „ferme-jongens-stoere-knapen“-kabinet? Wat gebeurt er met de huren? De nota stuurt ons met een kluitje in het riet.

De vragen zullen zeker gesteld zijn in het Kamerdebat. En misschien heeft de regering zich af en toe tot een antwoord met vele slagen om de arm laten verleiden. Misschien, want voor een kabinetcrisis hoeft men op dit ogenblik toch niet bang te zijn. Dat was vorige week vrijdag al even geregeld in het Catshuis, waar een paar sterke kabinetssmannen de regeringsvrienden uit de Kamer hebben weten mee te krijgen. „Wij zijn er doorgekomen“, sprak de heer Cals, nog voordat het Kamerdebat dat zou bevestigen.

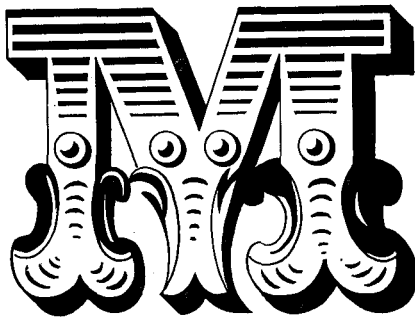
Nadat zij zich eerst danig in de nesten heeft gewerkt, tot schade van de Nederlandse economie en van de Nederlandse belastingbetaler, begint de regering nu eindelijk in te zien dat het zo niet langer kan. Het is echter voor haar zo bijzonder vervelend dat de liberale oppositie dat al lang geleden heeft zien aankomen en verkondigd. En daar heeft, nog vervelender, die oppositie het niet bij gelaten. Zij heeft bij monde van het Tweede Kamerlid Joekes, uitstekend gefundeerd, de oplossing panklaar aangeboden.

In zo'n situatie kan een regering twee dingen doen. Eén: Openlijk erkennen dat haar beleid een mislukking is geworden, dat de oppositie het bij het rechte eind had en dus aftreden. Twee: Bij stukjes en beetjes — en dat wordt dus half werk — de eerst zo smalend verworpen denkbeelden van de oppositie toch uitvoeren en intussen blijven zitten. Dat laatste is politiek verwerpelijk en daar kan men alleen maar op zeggen: Foei, stoere knapen!”

Aldus het hoofdredactionele commentaar uit het VVD-weekblad van 27 mei 1966. Als u enige details, een datum en een paar namen verwisseld zou het een commentaar anno 1969 kunnen zijn. Het enige verschil is: toen zat de PvdA in de regering, en toen was de VVD in de oppositie. (vH)

(doorlezen op pag 12)

MARGINALIA

MARGINALIA

(vervolg van pag. 11)

DE DEFINITIEVE BESLISSING is nog niet gevallen, maar Progil maakt weinig kans om toestemming te krijgen een fabriek nabij Amsterdam te vestigen. Dat is een verheugend verschijnsel. Langzamerhand breekt het inzicht baan dat welvaart nog niet het zelfde is als welzijn. Het is een van de nadelen van de liberale economisch politiek dat de overheid zo weinig vat heeft op het industriële beleid. Het wordt tijd daar eens op te letten. Intussen verdient de Amsterdamse VVD-fractie een pluim door de flinke houding, tijdens het debat over Progil ingenomen. (GvdM)

MR. VAN RIEL HOUDT NOG steeds spreekbeurten. Zo onlangs ook voor de JOVD-Breda, waar hij de stelling verkondigde, dat het wereldpolitieke toneel beheerst wordt door machtsconflicten en dat het zo altijd zal blijven. We moeten dat aan-

vaarden, net zo goed als we bankovervallen aanvaarden, aldus v. Riel. Praten over zaken als een wereldrechtsoorde en een internationale regeling van het interventierecht vond hij idealistisch gezwets in de ruimte. Aldus de historicus van Riel. De politicus van Riel bestaat voor ons (al lang) niet meer. (DD)

IN STEKENE WILLEN DE OUD-oostfrontstrijders een erebegravingplaats. Andere Belgen, alert voor een opkomend nazidom worden door de Vlaamse „militanten" afgetuigd. Volgens Hier en Nu, de actualiteitenrubriek van de NCRV, hadden ze dat door het voeren van spandoeken, waarop tegen het fascisme werd gewaarschuwd, zelf veroorzaakt. Het is weer de oude legende: links provoceert rechts. Hier en Nu schijnt weinig geleerd te hebben. Laat de NCRV de rubriek maar omdopen tot Van Toen en Gisteren. (GvdM)

VAN DE VVD-CONGRESSISTEN in Groningen verdient er eentje speciale aandacht, nl. Ir. Schröder uit Breda. Deze probeerde vanaf het kathedertje de babbelerende vergadering te boeien door steeds harder te gaan schreeuwen, met het resultaat dat op een gegeven ogenblik de hele vergadering na iedere zin — meestal in de vragende vorm — in koor een antwoord gaf. Ja!, Nee!, Oh! en dergelijke reacties werden onder grote hilariteit geyelled. De volgende dag kreeg de heer Schröder een extra complimentje van Mr. H. van Riel. Hoewel zijn argumen-

tatie uiterst zwak was, meende de wijze senator dat de heer Schröder toch een waarderend woord verdiende voor de „volkse" wijze waarop hij zijn critiek spuide. Men zou dit meer moeten horen.

Het is in dit verband niet onaardig eraan te herinneren dat diezelfde heer Schröder, nota bene tijdens de jaarlijkse vergadering van deelnemers van het LDC, op een dergelijke emotionele wijze verklaarde dat de VVD zich niet progressief moet voordoen omdat zij in wezen een conservatieve partij is. Hij wilde er heel goed voor uitkomen dat hem dat niets speet, en dat hij zichzelf ook tot de politiek behoudenden rekende. Als voorbeeld noemde hij o.a. de inkomens- en vermogensverdeling waaraan z.i. niets moet worden veranderd. Het rapport van het Liberaal Beraad zal hem ongetwijfeld rauw op de maag zijn gevallen. (vH)

DE LACHER VAN HET JAAR IS de Britse bezetting van het eilandje Anguilla, bewoond door plm. drieduizend negers, en volgens de Britse regering ten prooi gevallen aan enkele Amerikaanse gangsters. Het zou ons weinig moeite kosten enige landen te noemen waar met meer recht opgetreden zou kunnen worden tegen praktijken van Amerikaanse bemoeials. Maar als de Britten persè toch wat te doen wilen hebben, laten ze dan eerst ernst maken met de liquidatie van het racistische bewind van Ian Smith in Rhodesië. Maar dat zal om economische redenen wel nooit gebeuren. (GvdM)

DE REDACTIE FELICITEERT KONINGIN JULIANA VAN HARTE MET HAAR ZESTIGSTE VERJAARDAG

FRIESCH-GRONINGSCHЕ HYPOTHEEKBANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - Enschede - 's-Gravenhage - Groningen - Rotterdam.

Spaarpandbrief 1968-75

groeit van f 500,- naar f 800,-

een folder met nadere inlichtingen ligt voor U gereed.